

S?n?f ?çi Ho?görü Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *S?n?f ?çi Ho?görü Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30290>

Özet

Hoşgörü değerinin üniversite ortamında, özellikle de sınıf içi etkileşimler bağlamında, akademik personel tarafından benimsenme düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçektir. 2012 yılında Kızıoğlu ve arkadaşları tarafından geliştirilen bu ölçek, üniversitelerde demokratik değerlerin yaygınlaşması ve öğretim elemanlarının öğrenci davranışlarına, görünümüne ve katılm taleplerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesini hedefler. Ölçek, 13 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Hoşgörü, Sınıf İçi Hoşgörü, Demokratik Değerler, Üniversite, Öğretim Elemanı, Psikolojik Ölçek, Tutum Ölçeği.

Yazarlar

Kızıoğlu, K., Elma, C., Kesten, A., Egüz, ?.

Amaç

Sınıf İçi Hoşgörü Ölçeği, üniversite düzeyindeki akademik personelin, sınıf ortamında karşılaşılan farklı öğrenci davranışları, dış görünüş tercihleri ve karar alma süreçlerine katılm gibi konularda gösterdikleri hoşgörü düzeylerini belirlemek amacıyla tasarlanmıştır. Bu çalışmada, hoşgörüyü **demokratik bir değer** olarak ele almakta ve yükseköğretim kurumlarında bu değer ne ölçüde benimsendiğini saptamaya çalışılmaktadır.

Ölçeğin temel amacı, öğretim elemanlarının hoşgörü tutumlarını ölçerek, üniversite eğitim ortamlarının daha demokratik ve kapsayıcı hale getirilmesine yönelik potansiyel gelişim alanlarının ortaya çıkarmaktır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek, akademik ortamda gösterilen **Hoşgörü** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, sadece teorik bir kabulü değil, aynı zamanda öğretim elemanlarının günlük sınıf içi etkileşimlerdeki pratik tepkilerini ve tutumlarının kapsamaktadır. Ölçek, hoşgörüyü üç temel davranışsal alana ayrılarak multidimensional bir yaklaşımla sergiler.

Ölçülen yapı, özellikle öğrenci özerkliği, bireysel ifade özgürlüğü ve farklılıklara saygı gibi demokratik ilkelerin üniversite bağlamındaki yansımalarının değerlendirilmesini hedefler. Bu yapı, **öğretim elemanlarının** farklı öğrenci tutumlarına karşı gösterdiği açıklık ve kabul düzeyini nicel olarak ifade etmeyi sağlar.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme sürecinde **kapsam geçerlili?i** büyük önem ta??m??t?r. Bu amaçla, ba?lang?çta 17 maddelik bir ölçek formu haz?rlanm??t?r. Bu formun kapsam geçerlili?ini sa?lamak üzere, felsefe, ilahiyat, sosyoloji ve psikoloji alanlar?nda görev yapan uzman ö?retim elemanlar?n?n görüş?leri al?nm??t?r. Bu uzman görüş?leri, maddelerin ölçmek istenen yapı?y? ne derece temsil etti?ini belirlemede kritik rol oynam??t?r.

Geçerlik ve güvenilirlik analizlerinin belirlenmesi amacıyla ölçek, Ondokuz May?s Üniversitesi'ne ba?lı Fen Edebiyat Fakültesi, T?p Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Samsun Meslek Yüksekokulundan toplam 120 ö?retim eleman?na (her fakülteden 30 ki?i) uygulanm??t?r. Bu uygulama, ölçe?in farklı akademik disiplinler üzerindeki tutarlılı??n? test etme olana?? sunmuştur.

Güvenirlik

S?n?f ?çi Ho?görü Ölçe?i'nin iç tutarlılık güvenilirlik analizleri yapılm??t?r. Elde edilen sonuçlara göre, ölçe?in genel iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach's Alpha) **.74** olarak saptanm??t?r.

Bu alfa iç tutarlılık katsay?s? de?eri, ölçe?in maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapı?yı ölçtü?ünü ve kabul edilebilir düzeyde bir güvenilirliğe sahip oldu?unu göstermektedir. Psikometrik standartlara göre .70 ve üzeri de?erler genellikle yeterli güvenilirlik seviyesi olarak kabul edilmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, nihai formunda 13 madde ve 3 farklı alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, ho?görü kavram?n?n farklı uygulama alanlar?n? temsil etmektedir.

Ölçe?in yapı?s?, aşağıdaki üç alt boyutta gruplanm??t?r:

İletişim ve Katılım: Ö?rencilerin kendilerini ilgilendiren konularda karar alma süreçlerine katılma hakk?na ve s?n?f içi iletişime yönelik ho?görüyü ölçer. (5 madde)

Dış Görünü?: Ö?retim elemanlar?n?n ve ö?rencilerin giyim ve kişisel görünüş tercihlerine karşı gösterilen kabul düzeyini de?erlendirir. (3 madde)

Ö?renci Davranışlarına Tepki: S?n?f içi konuma, hareket etme gibi ö?renci davranışlarına karşı gösterilen esneklik ve tepkiyi ölçer. (5 madde)

Ölçme Aracı

Test Tipi: Geli?tirme (Tutum Ölçe?i)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Yan?t seçenekleri 1= hiçbir zaman - 5= her zaman arasında de?ilmektedir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Akademik Personel (Ö?retim Elemanlar?)

Ya? Grubu: Yeti?kin (Üniversite Ö?retim Elemanlar?)

Popülasyon Detaylar?: Ondokuz Mayıs Üniversitesi'ne ba?lı farklı fakülte ve yüksekokullarda görev yapan 120 ö?retim elemanı.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Ölçek Geli?tirme, Ö?retmen Tutumlar?, Eğitim Psikolojisi, ?ç Tutarlılık, Üniversite Yönetimi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Kas?m K?ro?lu

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?lılık E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz?ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: 2012 (Yayın yılı baz alınmıştır).

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Akademik kullanım için genellikle kaynak gösterilerek serbestçe kullanılabilir, ancak ticari veya geni? ölçekli kullanım için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

K?ro?lu, K., Elma, C., Kesten, A. ve Egüz, ?. (2012). Üniversitede demokratik bir de?er olarak ho?görü. **Sosyal Bilgiler Eğitimi Ara?t?rmalar? Dergisi**, 3(2), 86-104.

Makalenin tam metnine a?a?daki bağlantıdan ulaşılabilir: jsser.org

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??dan indirilebilir: [universitede-demokratik-bir-deger-olarak-hosgoru-toad.pdf](#)

S?n?f ?çi Ho?görü Ölçe?i Maddeleri

Ölçek 13 madde ve 3 alt boyuttan olu?maktadır. Alt boyutlar ve temsili maddeleri a?a??da sunulmu?tur:

?leti?im ve kat?l?m (5 madde): Ö?renciler kendilerini ilgilendiren konularda karar alma sürecine kat?lmal?d?r.

D?? görünü? (3 madde): Ö?retim eleman? okula istedi?i k?yafetle gidebilmelidir.

Ö?renci davran?lar?na tepki (5 madde): S?n?f?ta ö?rencinin konu?urken aya?a kalkmas?na gerek yoktur.

ARABPSYCHOLOGY.COM